

MINISTERIET FOR
BØRN OG
UNDERVISNING

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Notat om området voksenuddannelse, efteruddannelse og folkeoplysning.

20. december 2012
Sags nr.:
019.82N.981

Der ønskes et notat, som på overskuelig vis beskriver området voksenuddannelse, efteruddannelse og folkeoplysning, herunder ift.

- a. Ministerressort
- b. Væsentlige love og regler
- c. Væsentlige ministerbeføjelser
- d. Institutioner
- e. Økonomi
- f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser

Dette notat indeholder indledningsvis en beskrivelse af voksen- og efteruddannelsesområdet (VEU), som Ministeriet for Børn og Undervisning (MBU) har ansvar for. I notatets anden del beskrives folkeoplysning og folkehøjskoler på folkeoplysningsområdet, denne del af notat er udarbejdet af Kulturministeriet.

Voksen- og efteruddannelse

VEU omfatter både efteruddannelse i offentligt og privat regi. I dette notat er der fokus på den offentlige udbudte VEU-indsats, som Ministeriet for Børn og Undervisning og Kulturministeriet har ansvar for. Videregående VEU er placeret i Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, som spørgsmål 67 ikke er stilet til.

Voksen- og efteruddannelse (VEU) skal sikre en løbende opkvalificering af arbejdsstyrken, så efterspørgslen på arbejdsmarkedet imødekommes, og skal bidrage til udviklingen af velstanden for borgere, virksomheder og samfundet. VEU skal endvidere mere grundlæggende sikre, at alle borgere har de basale færdigheder til at tage del i samfundslivet, såsom at kunne læse og skrive.

Store dele af VEU-indsatsen er i Danmark et fælles ansvar for arbejdsmarkedets parter og det offentlige. Det gælder både i forhold til at sikre udbud og efterspørgsel, men også finansiering.

Det offentlige udbud af VEU omfatter uddannelse på alle niveauer og inden for en række forskellige fagområder. Der skelnes overordnet mellem tre typer af VEU:

- Almen VEU, som omfatter forberedende voksenundervisning (FVU), almen voksenuddannelse (AVU), Hf-enkeltfag, ordblindeundervisning for voksne og danskuddannelse for voksne udlændinge.
- Erhvervsrettet VEU, som vedrører arbejdsmarkedsuddannelse (AMU), grundlæggende voksenuddannelse (GVU) og åben uddannelse/enkeltfag på erhvervsuddannelsesniveau.
- Efter- og videreuddannelse på FIVU's område, som omfatter akademi-, diplom- og masteruddannelse samt enkeltfag under åben uddannelse.

Almen VEU: Forberedende Voksenundervisning (FVU)

Forberedende Voksenundervisning er et tilbud til voksne med svage færdigheder i læsning og matematik. FVU giver voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling samt talforståelse, regning og basale matematiske begreber med henblik på videre uddannelse samt med henblik på at styrke deres forudsætninger for aktiv medvirken i alle sider af samfundslivet. Optagelse på FVU sker på baggrund af en test, der danner udgangspunkt for en konkret vurdering af den enkeltes kompetencer.

FVU er en kompetencegivende uddannelse, der som et tilbud til kursisterne kan afsluttes med en centralt stillet prøve. FVU-uddannelsen er ikke direkte adgangsgivende til anden voksenuddannelse.

FVU uddannelsen adskiller sig fra de tilsvarende ordinære fag ved at være ren færdighedsundervisning og træning.

Undervisningen kan tilrettelægges på en uddannelsesinstitution, på en virksomhed, i en fagforening, et beboerhus med videre.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning

b. Væsentlige love og regler

Lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19/04/2011..

c. Væsentlige ministerbeføjelser

FVU-loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet at ministeren fører tilsyn med undervisning, prøver og eksamen og fastsætter regler om institutionstyper, der kan gennemføre undervisningen. Hertil kommer fastsættelse af regler om klageadgang, optagelse, uddannelsens indhold og prøver, organisering og tilrettelæggelse. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om fravigelse af aldersbestemmelserne, om geografisk afstand til tilbuddet, institutionernes dækningsområder samt bestemmelser om information om tilbuddet.

d. Institutioner

Undervisningen udbydes af voksenuddannelsescentre (VUC) og kriminalforsorgen. En række øvrige aktører kan tilbyde FVU efter driftsoverenskomst med VUC. De primære driftsoverenskomstparter er: oplysningsforbund, sprogcentre, erhvervsskoler, SOSU-skoler og daghøjskoler.

e. Økonomi

FVU finansieres via statsligt taxameter (MBU) og er gratis for deltageren. Undervisning i fængselsskoler finansieres fuldt ud af Justitsministeriet. FVU er omfattet af betalingsloven. Det betyder, at kommunerne skal finansiere undervisning til ledige. Unge 18-19-årige kan få SU, hvis de samtidig følger Almen Voksenuddannelse svarende til fuldtidsstuderende. Der kan ydes Statens Voksenuddannelsesstøtte efter gældende regler.

Almen VEU: Almen Voksenuddannelse (avu)

Almen voksenuddannelse (avu) er et tilbud til voksne, som ønsker at forbedre deres almene kundskaber på grundskoleniveau. Avu har til formål at styrke voksnes muligheder for videre uddannelse og at fremme deres interesse for at uddanne sig. Undervisningen på avu ligger på 8.-10. klasses niveau.

Avu er en prøveforberedende, kompetencegivende uddannelse. Undervisningen tilrettelægges som enkeltfagsundervisning, og det er muligt at tage et eller flere fag ad gangen.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning

b. Væsentlige love og regler

Lov nr. 311 af 30. april 2008. Lov om almen voksenuddannelse og om anerkendelse af realkompetence i forhold til fag i almen voksenuddannelse, i hf-uddannelsen og i uddannelsen til studentereksamen (avu-loven) og tilhørende bekendtgørelser.

c. Væsentlige ministerbeføjelser

Avu-loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet at ministeren fører tilsyn med undervisning, prøver og eksamen i henhold til avu-loven. Ministeren godkender institutioner og udbud, fastsætter regler om klageadgang, optagelse, uddannelsens indhold og prøver, samt organisering og tilrettelæggelse.

d. Institutioner

Undervisningen udbydes af VUC og kriminalforsorgen.

e. Økonomi

Avu finansieres via statsligt taxameter (MBU) og deltagerbetaling. Der er differentieret deltagerbetaling ift. kerne-fag, ikke-kernefag, uddannelsesbaggrund samt alderspensionister og efterlønsmodtagere. Staten yder ikke tilskud til deltagere med en videregående uddannelsesbaggrund, hvorfor de betaler fuld deltagerbetaling. Deltagere under 18 år skal finansieres af bopælskommunen.

Undervisning i fængselskoler finansieres fuldt ud af Justitsministeriet.

AVU er omfattet af betalingsloven. Det betyder, at kommunerne skal finansiere undervisning til ledige. Deltagernes forsørgelsesgrundlag er SU, hvis de er fuldtidsstuderende, SVU efter gældende regler eller i særlige tilfælde kontanthjælp.

Almen VEU: Hf-enkeltfag

Uddannelsen til højere forberedelseseksamen tilrettelagt som enkeltfagsundervisning for voksne (hf-enkeltfag) har til formål at give voksne kurser mulighed for at opnå almindelig viden og kompetencer, som danner grundlag for videre uddannelse eller øger mulighederne på arbejdsmarkedet. De enkelte fag og faggrupper afsluttes med prøver efter national standard og kan sammenstykes til en samlet enkeltfagseksamen, der kan give adgang til videregående uddannelse..

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning

b. Væsentlige love og regler

HF-loven, jf. lovbekendtgørelse nr. 862 af 5. juli 2010 og tilhørende bekendtgørelser.

c. Væsentlige ministerbeføjelser

Hf-loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet at ministeren fører tilsyn med undervisning, prøver og eksamen i henhold til hf-loven. Ministeren godkender institutioner og udbud, fastsætter reg-

ler om klageadgang, optagelse, uddannelsens indhold og prøver samt organisering og tilrettelæggelse.

d. Institutioner

Undervisningen udbydes primært af VUC, dernæst af selvstændige hf-kurser og enkelte andre institutioner.

e. Økonomi

Hf-enkeltfag finansieres via statsligt taxameter (MBU) og deltagerbetaling. Der er differentieret deltagerbetaling ift. kerne-fag, ikke-kernefag, uddannelsesbaggrund samt alderspensionister og efterlønmodtagere. Staten yder ikke tilskud til deltagere med en videregående uddannelsesbaggrund, hvorfor de betaler fuld deltagerbetaling. Hf er omfattet af betalingsloven. Det betyder, at kommunerne skal finansiere undervisning til ledige.

Deltagernes forsørgelsesgrundlag er SU, hvis de er fuldtidsstuderende, SVU efter gældende regler eller i særlige tilfælde kontanthjælp.

Almen VEU: Ordblindeundervisning for Voksne

Ordblindeundervisning for voksne er et tilbud til personer med basale vanskeligheder med at tilegne sig skriftsproget (ordblinde), der har behov for særligt tilrettelagt undervisning for at afhjælpe eller begrænse vanskelighederne. Optagelse på ordblindeundervisning sker på baggrund af en test, der danner udgangspunkt for en konkret vurdering af den enkeltes kompetencer.

Ordblindeundervisning for Voksne tilrettelægges individuelt og udbydes på små hold med 2-6 deltagere.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning

b. Væsentlige love og regler

Lov om forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 380 af 19/04/2011 og tilhørende bekendtgørelser.

c. Væsentlige ministerbeføjelser

Loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet at ministeren fører tilsyn med undervisningen og fastsætter regler om institutionstyper, der kan gennemføre undervisningen. Ministeren fastsætter endvidere regler om klageadgang, optagelse, uddannelsens indhold, organisering og tilrettelæggelse

d. Institutioner

Undervisningen udbydes af VUC og kriminalforsorgen. En række andre aktører kan tilbyde ordblindeundervisning for Voksne efter driftsoverenskomst med VUC. De primære driftsoverenskomstparter er: oplysningsforbund, kommunale specialundervisningsinstitutioner, sprogcentre og daghøjskoler.

e. Økonomi

Ordblindeundervisning for Voksne finansieres via statsligt taxameter (MBU) og er gratis for deltageren. Deltagerne kan modtage Statens Voksenuddannelsesstøtte efter gældende regler.

Undervisning i fængselsskoler finansieres fuldt ud af Justitsministeriet.

Ordblindeundervisning for Voksne er ikke omfattet af betalingsloven, det betyder, at kommunerne ikke skal finansiere undervisning til ledige.

f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser

Tabel 1. Antal kursister* på almen VEU

	2009	2010	2011
FVU	26.051	32.392	34.091
Avu	97.470	121.914	123.824
Hf-enkeltfag	74.584	90.993	104.987
Ordblindeundervisning	10.591	16.082	20.575
Samlet aktivitet på almen VEU	208.696	261.381	283.477

*Hvis en person deltager i mere end et fag, tæller personen flere gange.

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Databanken

Erhvervsrettet VEU: Arbejdsmarkedsuddannelse (AMU)

Arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) er korterevarende uddannelser, der imødekommer nye eller udækkede behov for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau. Uddannelserne udvikles med henblik på beskæftigede faglærte og ufaglærte.

Arbejdsmarkedsuddannelserne anvendes på mange forskellige måder: som led i løbende efteruddannelse af såvel ufaglærte som faglærte i forbindelse med omstillinger i virksomheden, indførelse af ny teknologi og lignende, som led i omskoling af ufaglærte og faglærte med henblik på at varetage nye jobfunktioner eller skifte til anden branche, som led i opkvalificering af ufaglærte til faglært niveau.

AMU-systemet udvikles, og uddannelserne gennemføres, i et tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter på centralt niveau (VEU-rådet og 11 efteruddannelsesudvalg) og på lokalt niveau (skolebestyrelser og lokale uddannelsesudvalg).

Der eksisterer ca. 3000 arbejdsmarkedsuddannelser. De enkelte AMU-uddannelser beskrives med centralt fastsatte uddannelsesmål, der giver landsdækkende kompetence. AMU-uddannelser varer i gennemsnit knapt en uge. Der udstedes uddannelsesbevis til deltagere, som efter underviserens vurdering har nået det fastsatte mål med uddannelsen; der gennemføres prøver i forbindelse med en række certifikatuddannelser.

Desuden har arbejdsmarkedsuddannelserne særlige tilbud til flygtninge og indvandrere. Dels i form af arbejdsmarkedsuddannelser udviklet specifikt med flygtninge og indvandrere som målgruppe, dels i form af muligheden for at sammenstykke særlige forløb for flygtninge og indvandrere, hvor dansk som andetsprog som regel indgår, og hvor der er mulighed for praktik.

Foruden arbejdsmarkedsuddannelserne omfatter AMU-systemet programmet Individuel kompetencevurdering (IKV i AMU), hvor deltagerne kan få vurderet og anerkendt deres kompetencer. Vurderingen og anerkendelsen sker i forhold til arbejdsmarkedsuddannelsernes mål og kan resultere i udstedelse af uddannelsesbevis eller kompetencebevis og en individuel AMU-uddannelsesplan. Formålet er at undgå, at deltagerne bruger tid på at uddanne sig i kendt stof.

Adgang til AMU har alle, der har reel og faktisk beskæftigelse og/eller fast bopæl i Danmark.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning

b. Væsentlige love og regler

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 381 af 26/03/2010, herunder også IKV i AMU.

c. Væsentlige ministerbeføjelser

AMU-loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet at ministeren nedsætter Rådet for Voksen- og Efteruddannelse. Ministeren godkender, hvilke offentlige og private uddannelsesinstitutioner, der kan udbyde arbejdsmarkedsuddannelser. Endvidere træffer ministeren beslutning om geografisk dækningsområde for VEU-centrene samt fastsætter nærmere regler om VEU-centrene og centerråd.

d. Institutioner

Arbejdsmarkedsuddannelser udbydes af knap 100 uddannelsesinstitutioner fordelt over hele landet. Der er hovedsagelig tale om institutioner for erhvervsrettede uddannelser, det vil sige erhvervsskoler (tekniske skoler og handelsskoler), AMU-centre og social- og sundhedsskoler. Desuden er 12 private udbydere godkendt til udbud af AMU, primært køreskoler.

VEU-centre

Alle udbydere af AMU skal medvirke i et VEU-center. De 13 VEU-centre er et formaliseret samarbejde mellem alle udbydere af AMU og VUC. VEU-centrene skal medvirke til at skabe større fokus på kvalitet og effekt af den erhvervsrettede og almene voksen- og efteruddannelse. Dette skal bl.a. ske ved at skabe større overskuelighed på tværs af uddannelsesudbuddet, herunder sikre at især nye brugere og brugere med komplekse uddannelsesbehov kun behøver at henvende sig på ét uddannelsessted for at få hjælp til at få løst deres uddannelsesbehov. Endvidere har VEU-centrene en koordinerende rolle i forbindelse med virksomhedsopsøgende arbejde, markedsføring, regionalt samspil m.v.

e. Økonomi

Drift af AMU finansieres via statsligt taxameter (MBU) og deltagerbetaling. Udgifterne til AMU er rammestyret. Det betyder, at der alene kan afholdes den aktivitet, der kan finansieres inden for EVE-rammen.

Der er mulighed for at modtage VEU-godtgørelse samt tilskud til befordring, kost og logi efter særlige regler. En stor del af VEU-godtgørelsen er finansieret af arbejdsgiverne via AER-bidraget.

Staten yder ikke tilskud til deltagere med en videregående uddannelsesbaggrund, hvorfor de betaler fuld deltagerbetaling. AMU er omfattet af betalingsloven. Det betyder, at kommunerne skal finansiere undervisning til ledige.

f. Antal kursister fordelt på enkelte uddannelser og kurser

Tabel 2: Antal kursister* på AMU

	2009	2010	2011
AMU	1.056.627	1.053.648	715.992

*Hvis en person deltager i mere end et fag, tæller personen flere gange.

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Databanken

Aktiviteten på AMU er faldet markant siden 2010. I første halvår 2012 er antallet af kursister på AMU 366.247.

Erhvervsrettet VEU: Grunduddannelse for voksne (GVU)

Grunduddannelse for voksne (GVU) er et individuelt sammensat uddannelsesforløb, der kan gennemføres uden uddannelsesaftale med en

virksomhed, og som giver erhvervsuddannelseskompetence på niveau med den tilsvarende erhvervsrettede ungdomsuddannelse.

Uddannelsen gennemføres på baggrund af en individuel uddannelsesplan, som udarbejdes af skolerne på baggrund af en obligatorisk realkompetencevurdering. Hvis uddannelsen ikke er gennemført inden for 6 år, bortfalder uddannelsesplanen.

Der er følgende adgangskrav: ansøgeren skal være fyldt 25 år, have mindst 2 års relevant erhvervs erfaring og have forudsætninger svarende til grundskolens afgangsniveau i fag, der er relevante for uddannelsen.

En GVU-plan kan omfatte: enkeltfag inden for erhvervsuddannelserne, arbejdsmarkedsuddannelser (AMU), der giver merit i en erhvervsuddannelse, enkeltfag inden for almen voksenuddannelse og erhvervsgymnasiale fag, der giver merit i en GVU efter reglerne i den tilsvarende erhvervsuddannelse, praktisk arbejde på deltagerens arbejdsplads i en periode på højst en måned, intensiv værkstedstræning på uddannelsesinstitutionen eller i en anden virksomhed, svendeprøve eller anden afsluttende prøve.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning.

b. Væsentlig lov og regler

GVU er reguleret i lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne, jf. lovbekendtgørelse nr. 881 af 8. august 2011.

Loven har siden ressortændringerne i september 2011 hørt under Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, idet aktiviteten på det videregående område er størst.

Administrative regler om uddannelsen er fastsat i bekendtgørelse nr. 1405 af 22. december 2000 om grunduddannelse for voksne (GVU).

c. Væsentlige ministerbeføjelser

Loven fastsætter en række ministerbeføjelser, herunder blandt andet, at ministeren er bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om GVU. Endvidere er ministeren bemyndiget til at pålægge uddannelsesinstitutioner under Ministeriet for Børn og Undervisning at udbyde GVU.

d. Institutioner

GVU udbydes af skoler og institutioner, der udbyder den tilsvarende erhvervsrettede ungdomsuddannelse.

e. Økonomi

Drift af GVU finansieres via statsligt taxameter (MBU) inden for EVE-rammen jf. økonomiafsnit om AMU. En deltager i GVU er fritaget for den deltagerbetaling, der i almindelighed findes i åben uddannelse, og der betales derfor en takst, som kompenserer skolerne for deltagerbetalingen.

Endvidere er der række særlige takster for GVU, der enten skal finansiere de særlige opgaver, der er forbundet med GVU, eller som skal dække omkostninger, der i erhvervsuddannelserne betales af elevens praktiskvirksomhed. GVU er omfattet af betalingsloven

Beskæftigede og selvstændige erhvervsdrivende kan opnå løntabsgodtgørelse efter reglerne om VEU-godtgørelse.

f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser

Aktiviteten på GVU opgøres på de enkelte uddannelsesstilbud, som typisk er EUD enkeltfag eller AMU. Det kan oplyses, at antallet af GVU-planer efter 3. kvartal 2012 er 1.047, hvilket er et fald på knap 10 pct. i forhold til samme periode i 2011.

Erhvervsrettet VEU: åben uddannelse/enkeltfag på erhvervsuddannelsesniveau.

Åben uddannelse er en lang række tilbud om uddannelse til voksne, som ønsker at efter- og videreuddanne sig. Åben uddannelse er erhvervsrettede deltidsuddannelser, heltidsuddannelser tilrettelagt på deltid, enkeltfag, fagspecifikke kurser, korte kurser og særligt tilrettelagte uddannelsesforløb.

Lov om åben uddannelse fastsætter, hvordan åben uddannelse kan tilrettelægges (deltid, fuld tid, korte kurser, længere forløb m.v.), hvilke kurser og uddannelser institutionerne kan udbyde, og loven indeholder bestemmelser om tilskudsbetingelser, deltagerbetaling og betaling i øvrigt. Lov om åben uddannelse er samtidig tilskudslov for arbejdsmarkedsuddannelser.

Åben uddannelse adskiller sig på flere måder fra de ordinære uddannelser m.h.t. formål, indhold og længde. De har som formål at udvikle voksnes jobkompetence i samspil med erfaringer fra arbejdslivet. De er ofte kortere, da de bygger på de studerendes erhvervs erfaringer.

a. Ministerressort

Ministeriet for Børn og Undervisning for så vidt angår åben uddannelse på institutioner under ministeriets ressortområde.

Lovens bestemmelser, der relaterer sig til de uddannelser, der er anført i lovens § 2, stk. 1, nr. 1-4, og stk. 2, er overført fra Ministeriet for Børn og Undervisning til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser i forbindelse med ressortomlægningen 3. oktober 2011.

b. Væsentlige love og regler

Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse m.v.), jf. lovbekendtgørelse nr. 952 af 02/10/2009 og tilhørende bekendtgørelser.

c. Væsentlige ministerbeføjelser

Lov om åben uddannelser fastsætter en række ministerbeføjelser. Tilhørende bekendtgørelser fastsætter regler om tilrettelæggelse, markedsføring, adgangskrav, indskrivning, og frister, digital tilmelding, bevis, merit, tilskudsbetingelser og klage.

d. Institutioner

Åben uddannelse udbydes på institutioner for erhvervsrettede uddannelser, professionshøjskoler, private udbydere af AMU og eud m.fl.

e. Økonomi

Driften af åben uddannelse er taxameterfinansieret af MBU og FIVU. Åben uddannelse på MBU's ressort er finansieret inden for EVE-rammen jf. økonomiafsnit om AMU. Der opkræves herudover deltagerbetaling. Beskæftigede og selvstændige erhvervsdrivende kan opnå løntabsgodtgørelse efter reglerne om VEU-godtgørelse.

f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser

Tabel 3: Antal kursister* på erhvervsrettet VEU – enkeltfag under åben uddannelse (ÅU)

	2009	2010	2011
ÅU	8.009	15.041	15.868

*Hvis en person deltager i mere end et fag, tæller personen flere gange

Kilde: Ministeriet for Børn og Undervisning, Databanken.

Foruden almen og erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse under MBU's ressort findes en række uddannelsestilbud indenfor det folkeoplysende område under Kulturministeriets ressort. Kulturministeriet har om disse tilbud oplyst følgende:

Folkeoplysning

Folkeoplysningsområdet udgøres af den folkeoplysende voksenundervisning samt det frivillige folkeoplysende foreningsliv.

Inden for den folkeoplysende voksenundervisning udbyder foreninger undervisningsforløb til alle. Undervisningen er ikke kompetencegivende og har til formål at danne deltagerne gennem viden og oplysning. De frivillige folkeoplysende foreninger tilbyder forskellige former for aktiviteter til foreningsmedlemmerne, herunder idræt og andre aktiviteter for unge. Foreningerne er demokratisk opbyggede og bygger på aktivt medlemskab.

a. Ministerressort:

Området varetages af Kulturministeriet.

b. Væsentlige love og regler:

- Folkeoplysningsloven (LBK nr. 854 af 11/07/2011)
- Bekendtgørelser:
- Folkeoplysningsbekendtgørelsen (BEK nr. 1251 af 12/12/2011)
- Bekendtgørelse om folkeuniversitetet (BEK nr. 907 af 31/11/2003)
- Folkeoplysningscirkulæret (BEK nr. 353 af 15/05/2003)

c. Væsentlige ministerbeføjelser:

- At fastlægge vilkårene for den kommunale støtte til folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde.
- At fastlægge rammerne for udøvelse af folkeuniversitetsvirksomhed.
- At fastlægge løn- og andre ansættelsesvilkår for ledere og lærere ved undervisning mv. efter folkeoplysningsloven.

d. Institutioner:

Der er ikke tilknyttet statslige institutioner på området. Foreninger og organisationer på folkeoplysningsområdet er primært tilknyttet paraplyorganisationerne Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danmarks Idræts-Forbund, DGI og Dansk Firmaidrætsforbund.

e. Økonomi:

Der er knyttet deltagerbetaling til aktiviteter indenfor de frivillige folkeoplysende foreninger, og foreningerne kan opnå kommunalt tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år.

Indenfor den folkeoplysende voksenundervisning ydes der kommunalt tilskud til dækning af op til 1/3 af de samlede udgifter.

På FL 2012 er der i 2012 afsat følgende midler på konti vedrørende folkeoplysningsområdet:

- § 21.51.31: 21,9 mio.kr. til forsøgs- og udviklingsaktiviteter i forbindelse med folkeoplysning.

- § 21.51.39: 6,1 mio.kr. afsat til konsulentvirksomhed og medarbejderuddannelse.
- § 21.54.21: 15,2 mio.kr. afsat til folkeuniversitetsvirksomhed.
- § 21.54.31: 30,9 mio.kr. afsat til folkeoplysende aktiviteter (folkehøjskoler undtaget).

f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser:

Kulturministeriet har ikke oplysninger om det samlede antal deltagere på uddannelser og kurser inden for folkeoplysningsområdet.

Folkehøjskoler på folkeoplysningsområdet

Folkehøjskoler hører under Kulturministerens ressort. Folkehøjskoler tilbyder undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse. Skolerne godkendes af kulturministeren til tilskud.

Elver skal være 17½ år ved kursets begyndelse. På de to ungdomshøjskoler skal eleverne være mindst 16½, men ikke 19 år ved kursets begyndelse.

Bortset fra de tre pensionisthøjskoler tilbyder alle højskoler lange kurser. De fleste skoler tilbyder to til tre lange kurser om året og et antal korte kurser af 1-2 ugers varighed.

a. Ministerressort:

Området varetages af Kulturministeriet.

b. Væsentlige love og regler:

- Lov om frie kostskoler (LBK nr. 689 af 22. juni 2011)
- Bekendtgørelser:
- Bekendtgørelse om tilskud til frie kostskoler (BEK nr. 807 af 19. juli 2012)
- Bekendtgørelse om ansættelsesvilkår for forstandere og lærere (BEK nr. 166 af 2. marts 2009)
- Bekendtgørelse om regnskab (BEK nr. 1234 af 4. december 2006)
- Bekendtgørelse om revision og tilskudskontrol (BEK nr. 1189 af 8. december 2008)

c. Væsentlige ministerbeføjelser:

- At fastsætte nærmere regler om grundlæggende tilskudsbetainger
- At fastsætte nærmere regler om kursuslængde og undervisningsdage
- At fastsætte nærmere regler om års- og indholdsplaner

d. Institutioner:

Der er ikke tilknyttet statslige institutioner på området. Der findes 67 folkehøjskoler pr. 1. december 2012. Heraf er tre pensionisthøjskoler og to ungdomshøjskoler.

e. Økonomi:

Der er krav om deltagerbetaling til kurserne.

På FL 2012 er der i 2012 afsat følgende midler på konti vedrørende folkehøjskoler:

- § 21.54.31: 16,4 mio.kr. afsat til folkeoplysende aktiviteter på folkehøjskoler.
- § 21.57 01: 530,8 mio.kr. afsat som driftstilskud til folkehøjskoler.
- § 21.57.07: -1,2 mio.kr. vedrørende kommunale bidrag til ungdomshøjskoler (indtægtsbevilling).
- § 21.57.09: 35,2 mio.kr. afsat som grundtilskud til folkehøjskoler.

f. Antal kursister fordelt på de enkelte uddannelser og kurser:

Der har i skoleåret 2011/12 været afholdt 911 kurser med tilsammen 4.871 årselever

	Antal kurser	Antal årselever
Kurser på under 1 uge	88	49
Kurser på 1 uge	568	585
Kurser på 2 uger	80	179
Kurser på 3-11 uger	23	72
Kurser på 12 uger og derover	145	3.986